

Nr 290

Av herr Mattsson m. fl., angående bostadskvoten för kommuner inom turist- och fritidsområden.

Med tanke på stora folkgruppers behov av rekreation, bad och friluftsliv och den fortgående ökningen av fritiden är det väsentligt, att det inom områden som är attraktiva för fritidsliv kan bibehållas så många bostads- och arbetstillfällen att servicenäringsarna får tillräckligt underlag för att kunna hålla verksamheten i gång under hela året. I annat fall blir servicen alltför dyr, vilket kan hindra stora grupper av människor från att på fritiden utnyttja befintliga möjligheter till vila och rekreation. Det är nämligen de ekonomiska faktorerna som i stor utsträckning är avgörande för hur fritiden kan användas av de breda folkgrupperna.

Sedan flera år har en urholkning skett av det fasta serviceunderlag som behövs för att turismens intressen skall kunna tillgodoses. Detta har sin grund i att den bofasta befolkningen minskat på många platser i den svenska skärgården. Många av bostadsfastigheterna har köpts för att användas såsom fritidsbostäder. På sina håll har enskilda kommuner gjort försök med subventioner till kommunmedlemmar som önskat köpa fastighet för helårsboende inom kommunen. Dessa försök har emellertid upphört eftersom man kommer upp till betydande belopp, om man i någon väsentlig mån skall kunna täcka mellanskillnaden mellan normala fastighetspriser och det pris som betalas för bostadsfastigheter som är avsedda att användas såsom fritidshus.

Det är givetvis inte någon nackdel att fastigheter, som inte används av den bofasta befolkningen, övergår till fritidshus. Många av fastigheterna är gamla och därför mindre begärliga att framdeles användas såsom helårsbostäder. Standarden är otidsenlig och kvaliteten nedsatt. Ett stort problem utgör emellertid förhållandet att, när en stor del av fastigheterna i turistorter, t. ex. de mindre samhällena i Bohuslän, köps upp för användning till fritidsbostäder, det inte byggs nya helårsbostäder i deras ställe. För närvarande är det på många orter tyvärr så, att om en fastighet säljs till fritidsbostad finns det mycket små möjligheter att få bygga en ny bostad i närheten, ty bostadskvoten är alldeles för liten. Om ägaren inte vill flytta från orten så behålls fastigheten och ett nytt fritidshus uppföres. Finge ägaren tillstånd att uppföra en ny helårsbostad i stället för den gamla skulle säkert många föredraga detta, ty modernisering av gamla bostadsfastigheter så att de får helårsstandard kostar mycket pengar.

Att avgången från bostadsbeståndet är stor i turist- och fritidsområden ger en jämförelse mellan bostadsräkningarna 1960 och 1965 besked om. Enligt uppgifter från bostadsstyrelsen producerades under denna period i hela riket 414 000 lägenheter mellan de båda folkräkningarna. Avgången från bostadsbeståndet uppgick enligt samma källa till omkring 200 000 lägenheter. Det betyder att 48 % av de nyproducerade lägenheterna gått åt till att ersätta avgångna sådana.

Den redovisade avgången måste betecknas som mycket omfattande. I ett turist- och fritidsområde som Bohuslän utom Storgöteborg var avgången ännu större. Under femårsperioden 1960—1965 producerades i Bohuslän utanför Storgöteborg 4 129 lägenheter. Avgången under samma tid var 2 841, vilket innebär att 70,5 % av nyproduktionen åtgått till att ersätta avgångna lägenheter. Avgången i förhållande till nyproduktion är alltså i detta område hela 22,5 % större än motsvarande tal för övriga riket.

Tyvär föreligger inte rivningsstatistik för hela femårsperioden för det här aktuella området. Dock är klarlagt att från 1962—1965 revs 250 lägenheter. Det syns alltså uppenbart att rivningarna svarar för en mycket liten del av den totala avgången från bostadsbeståndet. Någon tvekan kan knappast råda om att bostäder som numera används som fritidshus svarar för större delen av avgången.

För att kunna ordna nybyggnadsverksamheten av bostäder rationellt är det nödvändigt att kommuner, som inom sina gränser har orter, vilka är eftersökta av sommargäster som önskar förvärva bostäderna där för fritidsvistelse, erhåller en byggnadskvot som beaktar här berörda förhållanden. I den mån ansökningar finns om uppförande av bostäder för helårsbebyggelse i sådana kommuner, bör de tilldelas en så stor byggnadskvot utöver det normala behovet att täckning ges för det bortfall av helårsbostäder som skett till följd av att sådana bostäder övergått till fritidsbostäder. I annat fall kan man inte upprätthålla en så stor bofast befolkning, att det nödvändiga serviceunderlaget vidmakthålles. När flertalet fastigheter står obebodda under större delen av året, kan inte heller trivseln uppehållas. Med tanke på den samhällseliga servicen och kostnaderna för densamma är det ett samhällsintresse att den kan betjäna så många som möjligt till samma kostnad när det gäller vatten och avlopp, gatuhållning, snöröjning o. s. v. Det är givetvis ett samhällsintresse att investeringarna som gjorts för allmän service utnyttjas tämligen jämnt under hela året.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala sig för att kommuner inom turist- och fritidsområden måtte erhålla en så stor andel av bostadskvoten att man inom kommunen utöver det normala tillskottet av helårsbostäder ock-

så erhåller möjlighet att nybygga helårsbostäder i motsvarande grad som helårsbostäder övergår till fritidsbostäder, i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm i januari 1968

Lennart Mattsson (cp) Henry Berndtsson (fp) Nils Carlshamre (h)
 Gunnar Gustafsson (s) Carl E. Johansson (s) Georg Åberg (fp)
 i Uddevalla i Torp